



C/2024/483

23.1.2024

P9_TA(2023)0238

Zagotavljanje prehranske varnosti in dolgoročne odpornosti kmetijstva v EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. junija 2023 o zagotavljanju prehranske varnosti in dolgoročne odpornosti kmetijstva v EU (2022/2183(INI))

(C/2024/483)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 39 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki med cilje skupne kmetijske politike uvršča zagotavljanje redne preskrbe, stabilizacijo trgov in zagotavljanje, da je preskrba potrošnikom dostopna po razumnih cenah,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju člena 25 Splošne deklaracije človekovih pravic in člena 11 Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, v skladu s katerima je pravica do hrane priznana kot del pravice do ustreznega življenjskega standarda,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. oktobra 2012 z naslovom Pristop EU k odpornosti: izkušnje s krizami prehranske varnosti (COM(2012)0586),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. novembra 2021 o načrtu izrednih ukrepov za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti v kriznih časih (COM(2021)0689),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. marca 2022 o zagotavljanju prehranske varnosti in kreptvi odpornosti prehranskih sistemov (COM(2022)0133),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. marca 2022 o potrebi po nujnem akcijskem načrtu EU za zagotovitev prehranske varnosti v EU in zunaj nje zaradi ruskega napada na Ukrajino ⁽²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. julija 2022 o reševanju vprašanja prehranske varnosti v državah v razvoju ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES ⁽⁴⁾, ki na seznam reguliranih sektorjev dodaja proizvodnjo, pridelavo in distribucijo hrane,
- ob upoštevanju poročil o stanju prehranske in hranilne varnosti v svetu, svetovnega poročila o prehranskih krizah in svetovnega poročila o prehrani, vključno z izdajami za leto 2021, smernic Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: FAO) o pravici do hrane, prostovoljnih smernic za prehranske sisteme in prehrano Odbora FAO za svetovno prehransko varnost, desetih elementov agroekologije, ki usmerjajo prehod na trajnostne prehranske in kmetijske sisteme (FAO), ter okvira za ukrepanje za prehransko in hranilno varnost v dolgotrajnih krizah iz leta 2014,
- ob upoštevanju resolucije Generalne skupščine Združenih narodov z dne 25. septembra 2015 z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030,
- ob upoštevanju resolucije Generalne skupščine Združenih narodov z dne 1. aprila 2016 z naslovom Desetletje ukrepanja Združenih narodov na področju prehrane (2016–2025), ki ima za cilj sprožiti odločnejše ukrepe za odpravo lakote in izkoreninjenje slabe prehranjenosti po vsem svetu ter zagotoviti univerzalni dostop do bolj zdrave in trajnostne prehrane za vse ljudi, ne glede na to, kdo so ali kje živijo,
- ob upoštevanju prostovoljnih smernic Odbora za svetovno prehransko varnost za odgovorno upravljanje zemljiške posesti, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti (2012) ter načel odbora za odgovorne naložbe v kmetijstvo in prehranske sisteme (2015),

⁽¹⁾ UL C 270, 7.7.2021, str. 2.

⁽²⁾ UL C 361, 20.9.2022, str. 2.

⁽³⁾ UL C 47, 7.2.2023, str. 149.

⁽⁴⁾ UL L 333, 27.12.2022, str. 164.

- ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja OZN ter njihove tesne prepletenosti in povezanosti, zlasti cilja št. 1 (odprava vseh oblik revščine povsod po svetu) in cilja št. 2 (odprava lakote, doseganje prehranske varnosti in boljše prehrane ter spodbujanje trajnostnega kmetijstva),
 - ob upoštevanju poročila posebnega poročevalca OZN z dne 30. decembra 2021 z naslovom *Seeds, right to life and farmers' rights* (Semena, pravica do življenja in pravice kmetov) (A/HRC/49/43),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. novembra 2022 z naslovom Zagotavljanje razpoložljivosti in cenovne dostopnosti gnojil (COM(2022)0590),
 - ob upoštevanju poročila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o razvoju rastlinskih beljakovin v Evropski uniji z dne 22. novembra 2018 (COM(2018)0757),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2022 o dolgoročni viziji za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040 ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane in Odbora za razvoj,
 - ob upoštevanju samoiniciativnega poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A9-0185/2023),
- A. ker je Ruska federacija 24. februarja 2022 nezakonito napadla Ukrajino, kar je imelo katastrofalne posledice, med drugim je resna grožnja svetovni prehranski varnosti, pri čemer so najbolj ogrožene najranljivejše države; ker je obsežna ruska vojaška invazija na Ukrajino resno poslabšala že tako težke in zahtevne razmere v agroživilskem sektorju, ki še vedno okreva po posledicah pandemije covid-19 in trpi zaradi sedanje podnebne krize, naraščajočih cen energije in gnojil;
- B. ker so vplivi krize, ki jo je povzročila ruska agresija proti Ukrajini, prehransko varnost in odpornost svetovnega prehranskega sistema postavili v središče politične agende; ker je zato treba evropsko proizvodnjo hrane obravnavati kot strateški sektor in enako kot energetska varnost, obrambo in boj proti podnebnim spremembam na ravni EU in mednarodni ravni;
- C. ker je po podatkih FAO v začetku leta 2022 delež Ukrajine in Rusije v svetovnem izvozu pšenice in koruze znašal skoraj 30 %, Rusija pa je bila največja svetovna izvoznica gnojil; ker je več kot 30 držav, predvsem v Afriki, na Bližnjem vzhodu in v Srednji Aziji, odvisnih od Ukrajine in Rusije za več kot 30 % svojih potreb po uvozu pšenice; ker ruska invazija na Ukrajino poslabšuje to svetovno neustrezno prehransko varnost in bi po simulacijah FAO lahko povzročila neustrezno prehransko varnost za dodatnih 8 do 13 milijonov ljudi;
- D. ker je skupna kmetijska politika v šestdesetih letih izvajanja pozitivno prispevala h krepitvi vloge evropskega kmetijstva; ker bi morala s tem nadaljevati v prihodnje ter ob zadostni in dovolj obsežni proračunski podpori, da bi zagotovili varnost in oskrbo s hrano v Evropi;
- E. ker vojna proti Ukrajini in znatna povišanja cen vložkov, kot so gnojila, energija in krma, ki so posledica konflikta, skupaj s špekulacijami s hrano povzročajo znatna kumulativna izkrivljanja in napetosti na svetovnih kmetijskih, ribiških in akvakulturnih trgih, zlasti na trgih z žitom, rastlinskim oljem in živino; ker proizvodnja hrane in njena dostopnost ne smeta biti ogrožena in se v nobenem primeru ne smeta uporabljati kot geopolitično orožje, saj bi to vplivalo na gospodarstvo po vsem svetu, zlasti pa na državljane in najbolj ranljive v družbi;
- F. ker so prvi nemiri zaradi pomanjkanja hrane, ki so izbruhnili v arabskih državah leta 2008, pokazali, kako učinkovito je mogoče uporabiti hrano kot orožje za povzročanje geopolitične nestabilnosti;

⁽⁵⁾ UL C 177, 17.5.2023, str. 35.

- G. ker so med ključnimi gonili prehranske varnosti poleg potrošniških cen hrane tudi dohodki gospodinjstev; ker so lahko gospodinjstva z nižjimi dohodki, ki porabijo velik delež svojega proračuna za hrano, ob izjemno visokih cenah hrane prisiljena izbrati manj zdravo in raznoliko hrano, zaradi česar so posebno ranljiva za tveganje nenalezljivih boleznih, povezanih s slabo prehrano;
- H. ker so cene hrane sicer visoke, vendar ne izravnajo proizvodnih stroškov za kmete in kmetijske zadruge v EU; ker se proizvodni stroški v zadnjem letu skokovito povečujejo zaradi hitro naraščajočih cen energije in embalaže ter težav z razpoložljivostjo in cenami gnojil in strojev;
- I. ker je po podatkih Mednarodnega sveta za žito na Rusijo in Ukrajino v letini 2021 odpadlo 8,6 % svetovne proizvodnje žita, brez riža, in 24 % izvoza žita; ker zaradi vojne, ki jo Rusija vodi proti Ukrajini, nastajajo motnje in ozka grla v kritični infrastrukturi, zlasti pri prevoznih in skladiščnih objektih za kmetijske proizvode, kar ovira pretok hrane, krme in drugih kmetijskih proizvodov, zlasti žit in oljnic, iz Črnega morja; ker so se cene na svetovnih kmetijskih trgih zvišale že pred rusko invazijo na Ukrajino, deloma zaradi vpliva podnebnih sprememb in vplivov pandemije covid-19;
- J. ker sta prometna in skladiščna infrastruktura bistveni za zagotavljanje učinkovitih in varnih trgovinskih tokov, oskrbe in stabilnosti trga; ker lahko njihove morebitne motnje spremenijo cene za potrošnike, ki so bile doslej na razumni ravni; ker je prehranska varnost več kot kmetijstvo in proizvodnja hrane ter vpliva na več področij, ne le na primarne proizvajalce in potrošnike, temveč tudi na širše gospodarstvo, trgovino, razvoj in humanitarna prizadevanja ter socialno in regionalno kohezijo;
- K. ker bi morala Komisija uporabiti vsa možna sredstva, da bi zagotovila dobro delovanje evropskega enotnega trga; ker bi morala Komisija okrepiti prizadevanja za odpravo vseh ovir, povezanih s kmetijsko-živilskim sektorjem, na enotnem trgu, vključno z odpravo ozkih grl na področju prevoza;
- L. ker po mnenju FAO koncept prehranske varnosti ni omejen na preskrbo s hrano, temveč vključuje tudi razsežnosti razpoložljivosti, dostopnosti in stabilnosti, zajema pa tudi mednarodno priznano človekovo pravico do hrane in cenovno ugoden dostop do zdrave in hranljive prehrane za vse; ker se nobena druga človekova pravica ne krši tako pogosto;
- M. ker zdrava in uravnotežena prehrana pozitivno vpliva na življenje ljudi ter omogoča pravičen in trajnosten razvoj družbe; ker se potrošniki na podlagi svoje pravice do več informacij o poreklu in načinih proizvodnje živil, ki jih uživajo, vse bolj odločajo za zdravo in varno hrano, trajnostnost proizvodnje, preglednost v dobavni verigi ter boljšo sledljivost vseh proizvodnih in distribucijskih procesov;
- N. ker je dostop do varne in zdrave hrane za vse mednarodno priznana pravica; ker je za družbo bistvenega pomena, da se osredotoči na razpoložljivost in cenovno dostopnost hrane za vse, saj ima to posledice za socialne razmere, gospodarstvo in okolje ter za zdravje ljudi;
- O. ker je pravica do hrane temeljna človekova pravica; ker je cilj trajnostnega razvoja št. 2, da se lakota do leta 2030 odpravi; ker se mora EU zavzemati za pravico do ustrezne hrane kot prednostne naloge prehranskih sistemov, da bi dosegli prehransko varnost in izboljšali prehrano;
- P. ker poročilo posebnega poročevalca OZN o pravici do hrane poudarja, da je pravica do hrane neločljivo povezana s semenskimi sistemi kmetov in njihovo nedeljivo pravico do svobodnega shranjevanja, uporabe, izmenjave in prodaje na kmetiji shranjenih semen; ker bi morala Ekipa Evropa zato podpreti programe, ki upoštevajo potrebe semenskih sistemov kmetov ali neformalnih semenskih sistemov, ter semenske banke ali semenske knjižnice, ki kmetom in vrtnarjem omogočajo zbiranje, ohranjanje in izmenjavo domačih semen, domačih sort in sort zelenjadnic;
- Q. ker prehranska kriza ne spoštuje meja in je nobena država ne more premagati sama; ker sta nujno potrebna skupno ukrepanje in solidarnost;

- R. ker so se po ocenah FAO zaradi svetovne preskrbne krize mednarodne cene hrane in krme dvignile na raven brez primere, odkar je FAO začela izvajati analize cen, in so presegle že tako visoke ravni, tudi za proizvode, za katere zvišanje cen ni bilo upravičeno; ker je inflacija cen hrane oktobra 2022 znašala 17,26 %; ker številnim ljudem po svetu grozijo pomanjkanje hrane, lakota in nedostopnost hrane; ker je potrebna večja preglednost v zvezi z deleži akterjev pri dodani vrednosti v celotni verigi preskrbe s hrano, kar bi povečalo splošno preglednost trga, da bi prepoznali, preprečili in odpravili špekulacije s hrano, ki prispevajo k nestanovitnosti cen hrane;
- S. ker neustrezna prehranska varnost na svetovni ravni ni posledica pomanjkanja ponudbe, temveč predvsem neenakomerne porazdelitve hrane, njene cenovne nedostopnosti in motenj v svetovni dobavni verigi; ker naraščajoče cene hrane vplivajo predvsem na družine z nizkimi dohodki, ki največji delež svojih prihodkov porabijo za hrano; ker je treba analizirati dejavnike, ki vplivajo na zvišanje cen kmetijskih vložkov, in učinek, ki ga ima to na zvišanje cen hrane;
- T. ker vsaka tretja oseba na svetu še vedno nima dostopa do ustrezne, zadostne in zdrave prehrane; ker je v letu 2021 2,3 milijarde ljudi po svetu zmerno ali močno prizadela neustrezna prehranska varnost; ker jih je med njimi veliko zaposlenih v kmetijstvu; ker je po podatkih Svetovnega programa za hrano akutna neustrezna prehranska varnost v letu 2022 prizadela rekordnih 349 milijonov ljudi;
- U. ker se lakota in neustrezna prehranska varnost po svetu povečujeta in so številne države precej oddaljene od uresničitve cilja odprave lakote do leta 2030; ker je slaba prehranjenost vseživljenjsko breme za posameznike in družbe, saj otrokom preprečuje, da bi v celoti izkoristili svoj potencial, ter tako ovira človekov in nacionalni gospodarski razvoj;
- V. ker sta Marakeški sporazum iz leta 1994 in zlasti sporazum Svetovne trgovinske organizacije o kmetijstvu prispevala k specializaciji kmetijskih regij za proizvodnjo določenih tržnih poljščin, kar je povzročilo odvisnost proizvodnih sistemov; ker te razmere niso odporne proti krizam, zlasti ker so zaradi tega države uvoznice hrane dovzetne za cenovne šoke;
- W. ker narava in biotska raznovrstnost vplivata na številna pomembna področja kmetijstva, hrane in prehrane, tako da ustvarjata raznolikost rastlin in živali, tako udomačenih kot prostoživečih;
- X. ker je biotska raznovrstnost poljščin pomembna, saj posameznim kmetom omogoča, da načrtovanje kmetovanja prilagodijo podnebnim razmeram, zaradi česar so prehranski sistemi naravno odpornejši proti podnebnim spremembam, škodljivim organizmom in patogenom; ker ta na naravi temelječ pristop hkrati prispeva k povečanju biotske raznovrstnosti; ker so nekatere države zunaj EU vzpostavile številne inovativne projekte, kot je afriška pobuda „Veliki zeleni zid“, ki spodbuja agroekološke projekte; ker je podpora EU za trajnostne prehranske sisteme ena od prednostnih nalog večletnih okvirnih programov, sprejetih s približno 70 partnerskimi državami v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) – Globalna Evropa za obdobje 2021–2027;
- Y. ker razpoložljivost hrane niha zaradi gospodarskih pretresov, podnebja, sezonskosti in motenj; ker mora EU vlagati v odpornost agroživilskega sektorja in doseči prehod na bolj trajnostno kmetijstvo, ki bo okrepilo dolgoročno prehransko varnost in bi lahko kmetom zagotovilo nadomestne vire dohodka; ker se je treba boriti proti globalnemu segrevanju, da bi zagotovili dolgoročno odpornost in trajnost kmetijstva;
- Z. ker se 63 % ljudi z nizkimi dohodki po vsem svetu ukvarja s kmetijstvom in jih velika večina dela na malih in srednje velikih kmetijah, katerih ekonomska vzdržnost je trenutno ogrožena;
- AA. ker se po ocenah Svetovne organizacije za zdravje živali konkurenca za uporabo kmetijskih zemljišč in gozdov povečuje vzporedno z rastjo svetovnega prebivalstva, ki se bo po ocenah z današnjih 8 milijard do leta 2050 povečalo na 9,5 milijarde;
- AB. ker je sedanja in dolgoročna prehranska varnost Evropske unije neposredno povezana s cilji strategije „od vil do vilic“ in strategije za biotsko raznovrstnost; ker je v strategiji „od vil do vilic“ opredeljenih več pomembnih pobud, vključno z načrtom, da se v zakonodajnem okviru poskrbi za izredne ukrepe EU za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti v času krize;

- AC. ker bi lahko z ambicijami zelenega dogovora prehranski sistem EU postal pravičnejši, bolj zdrav in okolju prijaznejši, saj sta prehranska varnost EU in svetovna prehranska varnost kratko- in dolgoročno odvisni od odpornih in trajnostnih prehranskih sistemov; ker mora biti kumulativni učinek izvajanja zakonodaje, povezane z zelenim dogovorom, ta, da se ohrani zmogljivost EU za proizvodnjo hrane, vključevati mora nemoten prehod z vidika rokov in zahtev ter ne sme povečati odvisnosti od uvoza iz tretjih držav, kar bi lahko ogrozilo prehransko varnost v EU; ker je pomembno, da se namenijo zadostna javna sredstva za sektor pridelave in živinoreje, da bi ju zaščitili pred škodljivimi učinki in preprečili upad proizvodnje hrane v EU;
- AD. ker bi moralo izvajanje zelenega dogovora zagotoviti pravičen prehod, ki bo zagotavljal ustrezno zaščito kmetov, zlasti malih in srednjih, ter zadostne količine varnih in cenovno dostopnih kmetijskih proizvodov za potrošnike v skladu z dolgoročnimi cilji EU glede odpornosti in trajnostnosti; ker je trajnostno preživetje primarnih proizvajalcev, katerih dohodek še vedno zaostaja, osrednjega pomena za trajnostno upravljanje sedanjih kriz na kmetijskih trgih in trajno doseganje ciljev zelenega dogovora;
- AE. ker je bilo leta 2016 skoraj 34 % evropskih kmetov starih 65 let ali več; ker se bodo številni kmetje v bližnji prihodnosti upokojili, kar je v številnih državah članicah zelo zaskrbljujoče; ker je generacijska pomladitev eden največjih izzivov za nadaljnji obstoj odpornega kmetijskega sektorja in odpornega prehranskega sistema v EU; ker so prizadevanja v okviru skupne kmetijske politike sicer ena od prednostnih nalog EU, vendar so se izkazala za nezadostna, da bi obrnila trend, zato bo potreben širši sklop orodij politike;
- AF. ker so zlasti mladi kmetje inovativni, predvsem kar zadeva uporabo novih tehnologij; če so ustrezno plačani, motivirani in opolnomočeni, so pripravljeni izvajati naložbe, ki lahko povečajo trajnostnost kmetijstva, proizvodno zmogljivost in konkurenčnost; ker je povezljivost z visokozmogljivimi širokopasovnimi omrežji bistvena za posodobitev kmetij, povečanje produktivnosti in izboljšanje učinkovitosti; ker so potrebne spodbude za spodbujanje usposabljanja na področju informacijske tehnologije za kmete;
- AG. ker nenadno in znatno zvišanje svetovnih cen gnojil in energije skupaj z velikim povečanjem drugih vhodnih stroškov kmetom povzroča težave ter ogroža rastlinsko pridelavo v prihodnje in s tem prehransko varnost in dostopnost; ker so se septembra 2022 cene dušikovih gnojil v primerjavi s cenami na trgu EU za gnojila prejšnje leto zvišale za 149 %; ker mora Komisija glede na sedanjo krizo na področju vložkov in energetske krize skrbno spremljati ekonomski položaj evropskih kmetov;
- AH. ker sedanji geopolitični izzivi dokazujejo, da prehranske varnosti ni mogoče doseči za vedno, zato bi bilo treba evropsko proizvodnjo hrane obravnavati kot strateški sektor ter jo s tega vidika tudi ohranjati in krepiti; ker je dobro delovanje evropskega enotnega trga temeljni pogoj za zagotovitev prehranske varnosti; ker bi bilo treba obravnavati vse tarifne in netarifne ovire v agroživilskem sektorju; ker so močnejša, dinamična, odporna in cvetoča podeželska območja in skupnosti ključna za prehransko varnost in neodvisnost ter blaginjo Evropske unije;
- AI. ker je kmetijstvo zelo pomembno za gospodarstvo najbolj oddaljenih regij EU, ki se pogosto soočajo s posebej občutljivimi razmerami na področju prehranske varnosti; ker so zaradi narave prehranske varnosti stroški naknadnega odziva višji od stroškov zgodnjega ukrepanja;
- AJ. ker mora EU, če želi v drugih državah preprečiti destabilizacijo, prehransko revščino, lakoto ter družbene in politične nemire, oblikovati vizijo za zagotavljanje prehranske in hranilne varnosti v EU in prispevati k prehranski varnosti na mednarodni ravni;
- AK. ker se po ocenah 20 % vseh proizvedenih živil izgubi ali zavrže; ker si več kot 36 milijonov ljudi vsak drugi dan ne more privoščiti ustreznega obroka; ker se zaradi sedanje gospodarske krize povečuje število prebivalcev, ki hrano najbolj potrebujejo;
- AL. ker so živilska podjetja, ki se ukvarjajo z logistiko in veleprodajo ter obsežno industrijsko proizvodnjo in predelavo, opredeljena kot ključni subjekti, katerih odpornost je treba okrepiti, saj zagotavljajo bistvene storitve; ker so veleprodajni trgi subjekti javnega interesa, saj obsežnim regionalnim in medregionalnim območjem nudijo storitve, ki so bistvene za dobavo in distribucijo svežih in pokvarljivih kmetijskih in ribiških proizvodov končnemu potrošniku, pri tem pa zagotavljajo njihovo kakovost in izpolnjujejo zdravstvene standarde; ker so poleg tega veleprodajni trgi med pandemijo covid-19 že pokazali svojo odpornost in osrednjo vlogo pri neprekinjeni preskrbi s hrano in njeni distribuciji;

- AM. ker je bilo leta 2020 le 11,9 % vseh upraviteljev kmetij v EU mlajših od 40 let, 33,2 % pa jih je bilo starih 65 let in več; ker se je povprečna starost evropskih kmetov povečala na 57 let; ker je bilo leta 2020 v EU 5,3 milijona manj kmetij kot leta 2005, kar pomeni 37-odstotno zmanjšanje; ker se je število upraviteljev kmetij med letoma 2016 in 2020 zmanjšalo za 11,2 %; ker je večina držav članic EU zabeležila splošno zmanjšanje števila upraviteljev kmetij;
- AN. ker imajo ženske osrednjo vlogo na podeželju; ker je glede na pričakovano ugašanje podeželja bistvenega pomena, da je delo žensk in njihovo solastništvo kmetij priznано in prepoznavno; ker so potrebni tudi ukrepi za odpravo razlik med spoloma v agroživilskem sektorju in ker je treba ženske nujno vključiti v proces odločanja na vseh ravneh pri pripravi načrtov in politik;

Izzivi za prehransko varnost EU

1. izpostavlja odpornost agroživilskega sektorja med nedavnimi krizami in njegovo sposobnost, da ohrani delujoče verige za preskrbo s hrano in zagotovi prehransko varnost v zelo težkih razmerah; ugotavlja, da sta pandemija covida-19 in nezakonita ruska invazija na Ukrajino izpostavili strukturne težave, s katerimi se spopada evropski kmetijski sektor, ter pomenita precejšnje tveganje za kmetijske trge držav članic, zlasti tiste, ki so geografsko najbližje vojni; zato poziva Svet, naj v okviru revizije večletnega finančnega okvira razmisli o pospešitvi procesa izenačevanja podpore SKP v smeri povprečja EU, da bi opolnomočili kmete v državah članicah, kjer ta proces še ni zaključen, za spoprijemanje z aktualnimi izzivi; poudarja, da je potrebno takojšnje ukrepanje Evropske unije za zaščito prehranske varnosti pred grožnjami, kot so podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti; poudarja, da sta tako varovanje funkcionalnih ekosistemov kot blažitev podnebnih sprememb bistvena za razpoložljivost in cenovno dostopnost hrane, pa tudi za preživetje podeželja;
2. opozarja, da mora EU okrepiti svojo prehransko varnost, strateško neodvisnost in odpornost kmetijskega sektorja in celotne dobavne verige, in sicer mora zmanjšati odvisnost od uvoza iz držav zunaj EU ter diverzificirati oskrbo z uvoženimi kritičnimi proizvodi, kot so gnojila, krma in surovine; poudarja, da dobavne verige ne smejo postati geopolitično orožje za destabilizacijo in ogrožanje svetovne prehranske varnosti, zlasti v najbolj prikrajšanih in ranljivih državah; poudarja, da bi bilo treba na trajnosten način izboljšati kratke in regionalne dobavne verige;
3. pozdravlja, da so bili zaradi izrednih okoliščin sprejeti začasni ukrepi za podporo kmetom v EU, ki bi jih bilo treba ohraniti, če se bo ruska invazija na Ukrajino nadaljevala; poudarja, da bodo lahko kmetje s temi ukrepi trajnostno povečali kmetijsko proizvodnjo EU in zagotovili preživetje kmetij v žetveni sezoni 2022/2023, kar bo prispevalo k ohranjanju prehranske varnosti; poziva Komisijo, naj nemudoma predstavi celovit strateški načrt za prehransko varnost EU, ki lahko vključuje uporabo strateških zalog hrane; opozarja, da je treba glede na nepredvidljive letine zaradi podnebnih sprememb in drugih dejavnikov povečati stabilnost, ki se lahko zaradi špekulacij še zmanjša;
4. poziva Komisijo, naj opredeli sektorje, ki jih je kriza najbolj prizadela, in sprejme vse potrebne ukrepe, da bi jim omogočila nujno in konkretnjšo podporo;
5. poudarja, da odvisnost od hrane povečuje zadolženost držav v razvoju in s tem ogroža dosežke na področju prehranske varnosti; poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo vsa sredstva, ki so na voljo za preprečitev neizpolnjevanja obveznosti v plačilni bilanci držav uvoznic hrane, vključno z odpisom dolga pod okriljem mednarodnih pobud, neposrednim financiranjem in prestrukturiranjem dolga; ponovno poudarja pomen financiranja na podlagi nepovratnih subvencij, zlasti za najmanj razvite države;
6. pozdravlja novi začasni krizni okvir za pomoč evropskim proizvajalcem pri soočanju s posledicami vojne v Ukrajini, vendar poudarja, da je treba opredeliti novo finančno podporo, da bi zagotovili prehransko varnost Evrope in tretjih držav; izpostavlja kritične razmere na trgu svinjskega mesa in mleka v nekaterih državah članicah ter poziva k neposredni in takojšnji finančni podpori za ta sektorja;
7. opozarja na načelo skladnosti politik za razvoj iz člena 208 PDEU, v skladu s katerim „Unija upošteva cilje razvojnega sodelovanja pri politikah, ki jih izvaja in ki lahko vplivajo na države v razvoju“, ter na pomen skladnosti vseh politik EU, da se zagotovi učinkovitost razvojnega sodelovanja v korist držav v razvoju in poveča učinkovitost zaveze EU glede svetovne prehranske varnosti; poudarja, da zagotavljanje skladnosti politik za razvoj za prehransko varnost pomembno prispeva k varovanju temeljnih človekovih pravic in preprečevanju humanitarnih kriz;

Trajnostno in odporno kmetijstvo

8. poudarja, da sta kmetijski in živilski sektor osrednjega pomena za gospodarstvo in za zagotavljanje dostojnih in trajnostnih zaposlitvenih priložnosti z varnimi delovnimi pogoji na podeželju; ugotavlja, da naraščajoči stroški kmetijskih vložkov povečujejo že tako visoke proizvodne stroške in ogrožajo prihodke kmetov; poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe, s katerimi bi kmetom zagotovili gotovost pri načrtovanju proizvodnje ter ustrezno finančno podporo in jamstva, da bi lahko ohranili in po potrebi povečali proizvodnjo hrane, okrepi trajnostne kmetijske sisteme, povečali raznolikost poljščin v EU in izboljšali kakovost proizvodov, ob tem pa zavrnili umetne, industrijske ponaredke;

9. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo kmetijska zemljišča ostala na voljo predvsem za trajnostno proizvodnjo hrane in krme, saj ta zemljišča prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, pa tudi k prehranski varnosti in lahko zmanjšajo energetska odvisnost EU; poudarja, da je treba to upoštevati pri vseh ustreznih zakonodajnih predlogih, ki morajo upoštevati tudi, da je treba zmanjšati emisije toplogrednih plinov in zaustaviti izgubljanje biotske raznovrstnosti v skladu s strategijo od vil do vilic in strategijo za biotsko raznovrstnost, hkrati pa morajo predlagati zagotavljanje dolgoročno prehransko varnost in biti skladni s cilji SKP; zato poziva Komisijo, naj pri izvajanju zelenega dogovora zagotovi, da bodo kmetijski modeli po vsej Evropski uniji raznoliki ter da se bodo po vsej Uniji ohranili kmetijsko podjetništvo in dejavnosti s strateškega vidika v smislu prehranske varnosti;

10. poziva Komisijo, naj zlasti upošteva zelo učinkovite modele kmetovanja na območjih z rodovitnimi kmetijskimi zemljišči, kjer se hrana prideluje trajnostno; poudarja, da so potrebni posebni pogoji izvajanja za kmetijstvo na urbaniziranih območjih, kjer se družinske kmetije soočajo z višjimi stroški in drugimi izzivi;

11. ugotavlja, da se je zaradi vse večje urbanizacije in rasti svetovnega prebivalstva zelo zmanjšala površina, ki je na voljo za kmetijsko obdelavo, in da je mogoče na manjši površini proizvesti veliko več s pomočjo trajnostne intenzifikacije ali urbanega kmetijstva;

12. poudarja potencial vertikalnega kmetovanja za proizvodnjo hrane, ki je neodvisna od vremena in letnih časov ter s katero bi lahko dosegli višje donose z manj vode in pesticidov; poziva k večjemu priznavanju te prakse v politiki EU ter k pobudam za povečanje naložb v raziskave in razvoj v vertikalnem kmetijstvu;

13. opozarja, da morajo deležniki brez težav uporabljati zakonodajo v podporo nizkoogljičnemu kmetijstvu, kar bi lahko prispevalo k izboljšanju prehranske varnosti v Evropi, tako da bi kmetom zagotovili boljše plačilo, hkrati pa kmetijskemu sektorju omogočili pomembno vlogo pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov; kljub temu obžaluje, da Komisija v svojem predlogu ni upoštevala tudi zmanjšanja emisij na kmetijah, temveč le sekvestracijo;

14. poudarja, da je pomembno zaščititi in spodbujati pravice lokalnih skupnosti do prehranske varnosti; v zvezi s tem obžaluje, da je v številnih državah razširjeno prisvajanje zemljišč, kar spodkopava prehransko neodvisnost; poziva EU, naj odločno podpre preprečevanje prilaščanja zemljišč; poudarja, da je pomembno začeti vključujoč proces, da bi zagotovili učinkovito sodelovanje organizacij civilne družbe in lokalnih skupnosti pri razvoju, izvajanju in spremljanju politik in ukrepov v zvezi s prilaščanjem zemljišč; poziva, naj se prostovoljne smernice za odgovorno upravljanje (VGGT) upoštevajo v vseh projektih, ki spodbujajo varstvo pravic do zemljiške posesti, vključno s trgovino, in k uvedbi ukrepov, na podlagi katerih projekti ne kršijo pravic malih kmetov do zemljiške posesti;

15. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo prihodnja okvirna zakonodaja EU o trajnostnih prehranskih sistemih spodbujala družbene vidike in ugodno prehransko okolje, kjer bodo zdrave in trajnostne prehranske možnosti najbolj dosegljive, cenovno dostopne, oglaševane in privlačne in ki bo spodbujalo kratke dobavne verige in potrošnjo lokalnih in sezonskih proizvodov;

16. poudarja, da je dohodek kmetij v EU še vedno nižji od polovice bruto plač v EU, zato bi glede na inflacijska gibanja gospodarska stabilnost morala imeti pomembnejše mesto na dnevnem redu;

17. poudarja vrednost hrane, ki jo je treba razumeti kot veliko več kot zgolj blago, ampak kot pravico ljudi, ki jo je treba spoštovati, ter da je treba bolje oceniti gospodarske, družbene in okoljske vplive in zunanje učinke ter jih po potrebi ublažiti ali izkoristiti;

18. ugotavlja, da bi bil lahko evropski zeleni dogovor mejnik pri prehodu EU na okolju prijaznejšo, bolj trajnostno in odporno gospodarstvo in kmetijstvo; poleg tega poudarja, da imajo lahko nekateri predlagani ukrepi nenačrtovane učinke, ki doslej še niso bili ustrezno ocenjeni in opredeljeni na ravni kmetij, zlasti glede potrebe za dolgoročno prehransko varnost in uspešnost kmetij, predvsem malih in srednjih kmetij; poziva Komisijo, naj pripravi celovito oceno kumulativnega učinka zakonodajnih predlogov o zelenem dogovoru na kmetijski sektor EU ter naj celovito in sistematično obravnava vse razsežnosti trajnostnosti, zlasti okoljske, gospodarske in socialne razsežnosti, da bi poskrbeli za prehransko in hranilno varnost ter uspešnost kmetij in kmetijske proizvodnje v Uniji; poziva Komisijo, naj prepreči, da bi se evropski kmetje soočali z nepošteno konkurenco uvoza, ki ne dosegata naših standardov;

19. vztraja, da so potrebni sorazmerni ukrepi, pravičen prehod, ustrezen časovni okvir za prilagajanje ter mehanizem pravičnih nadomestil, da se ohranijo konkurenčnost, produktivnost in socialna odpornost agroživilskega sektorja EU;

20. poudarja, da je s kmetijsko-okoljsko-podnebnimi praksami, kot so agroekologija, agrogozdarstvo, integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi, ekološko kmetovanje, precizno in ogljično kmetovanje, mogoče obravnavati izzive podnebja, biotske raznovrstnosti, okolja, gospodarstva in družbe; poudarja, kako pomembne so učinkovite in dobro usmerjene naložbe v ukrepe za blažitev in prilagajanje, da bi dolgoročno zmanjšali tveganja in preprečili znatne stroške;

21. poziva Komisijo, naj kmetom zagotovi boljša orodja, da bodo lahko v vedno večji meri prispevali k zelenemu prehodu, ki sedaj poteka; glede na navedeno poudarja, da morajo biti kmetje sposobni prispevati k proizvodnji energije v EU (ki presega lastno porabo), zlasti energije iz obnovljivih virov, da bi resnično spodbudili razvoj krožnega gospodarstva in prakse na področju čiste energije; poleg tega je prepričan, da je treba v določitev primernih območij dejavno vključiti kmete in njihove predstavniške organizacije;

22. poudarja, da prehranska varnost vključuje tudi vidike varnosti hrane in hranilne varnosti in da bi jo morali obravnavati s kratko-, srednje- in dolgoročnega vidika;

23. poziva, naj se upošteva povezava med javnim zdravjem in biotsko raznovrstnostjo v skladu s pristopom „eno zdravje“;

24. poziva k dosledni uporabi načela „eno zdravje“, ki povezuje zdravje ljudi in živali ter okoljska vprašanja v vseh politikah, ki vplivajo na razpoložljivost in dostopnost hrane; poudarja, da varnost hrane nikoli ne sme biti ogrožena in da je pomembno politike usmerjati na pravičen in socialno-ekonomsko pošten način, da bi spodbudili hranljivo, cenovno dostopno in dolgoročno trajnostno pridelano hrano v skladu z ohranjanjem biotske raznovrstnosti in agroekološkimi rešitvami; opozarja na pomen ustreznega in preglednega označevanja, ki potrošnikom pomaga pri zdravi izbiri;

Generacijska pomladitev

25. je močno zaskrbljen zaradi zmanjševanja števila kmetij in njihovih upraviteljev, hkrati pa se zvišuje povprečna starost evropskih kmetov; poudarja, da je na dolgi rok generacijska pomladitev bistvena prednostna naloga za zagotovitev evropske prehranske varnosti;

26. poziva Komisijo, naj pripravi ambiciozno in celovito strategijo EU za generacijsko pomladitev v kmetijskem sektorju, da bi povečali število mladih kmetov, izboljšali njihove kompetence in veščine ter zlasti v celoti izkoristili priložnosti, ki jih ponujata pametno kmetovanje in umetna inteligenca; poziva Komisijo, naj v prihodnjo kmetijsko, podnebno ali okoljsko zakonodajo vključi pregled socialno-ekonomskih učinkov na mlade kmete;

27. poudarja, da so slaba dostopnost zemljišč, nezadostno plačilo, ki ne omogoča dostojnega življenja, boljše možnosti za zaposlitev izven kmetij ter vse večje regulativno breme glavni dejavniki, ki pojasnjujejo, zakaj je vse več kmetov prisiljenih opustiti kmetovanje in zakaj se kmetovanja loteva vse manj ljudi; poudarja, da je pomembno kmetom zagotoviti predvidljiv vir dohodka in možnost preživljanja s to dejavnostjo;

28. opozarja, da je treba povečati naložbe, tudi v digitalizacijo; zato poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami pripravi smernice za spodbujanje sinergij med shemami financiranja skupne kmetijske politike in shemami kohezijske politike;

29. poziva Komisijo, naj dosledno in usklajeno obvešča o ukrepih, povezanih s prehransko varnostjo; želi spomniti Komisijo, naj v svojem zakonodajnem predlogu oceni učinke na postopke in prehransko varnost;

Strategija EU za beljakovine

30. poziva Komisijo, naj predstavi celovito strategijo EU za beljakovine in krmo, ki bo vključevala učinkovite ukrepe za kratko-, srednje- in dolgoročno povečanje evropske proizvodnje; meni, da bi se bilo treba v strategiji osredotočiti na domačo proizvodnjo, da bi v celoti izkoristili njen potencial in zmanjšali odvisnost od uvoza iz tretjih držav; ravno tako je prepričan, da je treba s strategijo zaščititi ali povečati dohodek kmetov iz trajnostne proizvodnje;

31. meni, da bi morala Komisija oceniti potencial za povečanje sinergij s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v EU, da bi se povečala razpoložljivost krme z visoko vsebnostjo beljakovin; poudarja, da je zaradi velike odvisnosti od uvoza hrane in krme prebivalstvo močno izpostavljeno nestanovitnosti svetovnega trga; ugotavlja, da je treba razviti odprto strateško avtonomijo EU, tudi zaradi motenj v svetovnih proizvodnih verigah in večje nestanovitnosti cen, da bi zagotovili dostop do ključnih trgov in zmanjšali odvisnost od uvoza kritičnega blaga, kot so rastlinski viri beljakovin in krma;

Novе metode pridelave

32. priznava, da je pomembno povečati odpornost poljščin na podnebne spremembe in nove patogene ter kratko- in dolgoročno povečati in ohraniti donos, zlasti glede na suše in pomanjkanje vode, s katerima se spopada vse več držav EU; poudarja, da je to odvisno od obnove in ohranjanja biotske raznovrstnosti, zdravja tal ter uporabe agroekoloških in ekoloških metod, in opozarja, kako pomembni sta varnost in raznolikost semen; poudarja, da je treba rejcem in kmetom zagotoviti dostop do kakovostnih semen za rastlinske sorte, prilagojene pritiskom podnebnih sprememb in sistemom kmetovanja z nizko porabo, vključno s tradicionalnimi in lokalno prilagojenimi sortami ter heterogenimi materiali; poudarja, da jim je treba zagotoviti dostop do genskih virov, potrebnih za nadaljnjo vzrejo;

33. poudarja, da je za inovativne in z viri gospodarne prakse pridelave v nadzorovanih in zaprtih okoljih potrebna zanesljiva oskrba s surovinami za rastne substrate; meni, da je treba poskrbeti za proizvodnjo in dobavo teh materialov v EU;

34. poziva Komisijo, naj se zavzema za ciljno usmerjeno uporabo in nadaljnji razvoj novih metod žlahtnjenja v kmetijstvu; poziva EU, naj v sodelovanju z državami članicami pospeši sprejetje zakonodaje o uporabi novih tehnik žlahtnjenja ob spoštovanju previdnostnega načela, da bi se trajnostno povečala donos in odpornost poljščin na podnebne spremembe in nove patogene, zlasti glede na škodljive organizme, suše, poplave, pomanjkanje vode in druge ekstremne vremenske pojave, s katerimi se spopada vse več držav članic EU; poudarja, da lahko nove tehnike žlahtnjenja spodbujajo trajnostno kmetijstvo, kar ni mogoče brez inovacij;

35. poudarja, da je pomembno zagotoviti, da se rezultati raziskav vključijo v kmetijske prakse, saj bi to imelo pomembno vlogo pri doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora, in sicer z razvojem bolj trajnostnega kmetijstva, pri čemer bi evropskim kmetom ponudili alternativne rešitve za zmanjšanje uporabe sintetičnih gnojil in pesticidov;

36. poudarja, kako pomembno je zagotoviti enak dostop do tehnoloških in znanstvenih inovacij, ki lahko izboljšajo odpornost sort in spodbujajo raznolikost genskih virov in sistemov proizvodnje hrane, v skladu s predpisi EU o varnosti hrane;

37. poziva Komisijo, naj ustrezno in boljše oceni vpliv gensko spremenjenih organizmov na zdravje, biotsko raznovrstnost in socialno vključenost ter na svobodo izbire kmetov in potrošnikov;

38. poziva k celoviti analizi socialno-ekonomskih in okoljskih učinkov, ki jih imajo patenti za postopke gojenja ter rastlinski razmnoževalni material in njegove dele na prehranski sistem, vključno z njihovim potencialom za večjo tržno koncentracijo in monopolizacijo v verigi preskrbe s hrano, pa tudi na cenovno dostopnost in razpoložljivost hrane;

39. meni, da sta ciljno usmerjena uporaba novih genomskega tehnik in odobritev semen, ki uporabljajo te tehnike v EU, pomembna ukrepa za vzpostavljanje trajnostnega kmetijstva v okviru evropskega zelenega dogovora in strategije „od vil do vilic“;

40. poziva Komisijo, naj spodbuja vseevropski dialog o priložnostih, ki jih ponujajo nove metode žlahtnjenja za spoprijemanje s podnebnimi spremembami, in naj javnost pouči o razlikah med transgenimi rastlinami in novimi metodami žlahtnjenja;

41. poudarja, kako pomembni sta varnost in raznolikost semen, zlasti spodbujanje v EU gojenih rastlinskih beljakovin, za zagotavljanje lokalno pridelane hrane in krme z visoko hranilno vrednostjo ter zagotavljanje dostopa kmetom do kakovostnih semen za rastlinske sorte, prilagojene pritiskom podnebnih sprememb in kmetijskim sistemom z manj vložki, vključno s tradicionalnimi in lokalno prilagojenimi sortami ter heterogenim materialom;

42. poziva EU in njene države članice, naj ne podeljujejo patentov za biološki material; poziva jih, naj ohranijo svobodo delovanja in izvzete za žlahtnitelje za posamezne sorte;

Umetna inteligenca in precizno kmetijstvo

43. poudarja, da lahko digitalne tehnologije in precizno kmetijstvo zagotovijo v prihodnost usmerjene rešitve za ključne izzive, kot so spremljanje krčenja gozdov, zmanjšanje uporabe fitofarmaceutskih sredstev, gnojil in porabe vode v kmetijstvu, povečanje donosa in izboljšanje gospodarske in okoljske učinkovitosti; poudarja, da te tehnologije pogosto vključujejo visoke začetne stroške naložb, zato so potrebne ustrezne rešitve in dodatno financiranje, da bodo lahko dostopne tudi družinskim in malim kmetijam; poudarja, da bi morale biti te tehnologije dostopne malim kmetom in da kmetje vedno ohranijo pravice do svojih podatkov;

44. poziva Komisijo, naj okrepi in pospeši uporabo digitalnih inovacij za posodobitev kmetijstva EU ter kmetom omogoči, da v celoti izkoristijo svoj proizvodni potencial in si zagotovijo dohodek v okviru zelenega prehoda, tudi prek optimiziranega kroženja hranil, pri tem pa jim zagotoviti digitalno vključenost; poudarja, da lahko te nove tehnologije evropskim kmetom zagotovijo tudi alternativne rešitve kot pomoč pri izpolnjevanju novih zahtev, zlasti ciljev glede zmanjšanja pesticidov in vložkov;

45. poudarja, da so lahko vesoljski podatki in tehnologije umetne inteligence dragocen vir informacij za kmetijstvo in celotno prehransko verigo, saj tehnologija omogoča pretok informacij od proizvajalca do potrošnika in obratno, izboljšuje delovanje celotne vrednostne verige, zmanjšuje nastajanje odpadkov in znižuje logistične stroške; vendar tudi poudarja, da je uporaba teh podatkov še vedno zelo omejena, saj večinoma niso prosto dostopni ali pa so prezapleteni, da bi jih kmetije ali lokalni organi lahko uporabili; poziva k večji uporabi in dajanju na razpolago teh podatkov in tehnologij za podporo kmetom pri zelenem in digitalnem prehodu ter za zagotavljanje odpornosti kmetijstva EU; poziva k razvoju varnega in zaupanja vrednega podatkovnega prostora, da bi kmetijskemu sektorju omogočili izmenjavo podatkov in dostop do njih, s čimer bi izboljšali gospodarsko in okoljsko učinkovitost na tem področju;

Logistika

46. poziva EU, naj prizna strateško pomembno vlogo logističnih centrov, zlasti veleprodajnih tržnic, saj so nepogrešljivi in dopolnilni del primarne kmetijske proizvodnje, brez katerega kmetje in prevozniki ne bi mogli oskrbovati potrošnikov neprekinjeno in v skladu z njihovimi potrebami;

47. poziva k naložbam v infrastrukturo za bolj trajnostni prevoz in skladiščenje svežih ali drugih kmetijskih proizvodov, kar prispeva tudi k zmanjšanju živilskih odpadkov in okoljskega odtisa celotne panoge; poziva EU, naj priznajo razlike med regijami ter upoštevajo redko poseljena območja in njihove potrebe;

Pesticidi

48. priznava, da so nova pravila za zmanjšanje uporabe pesticidov in tveganja v zvezi z njimi v EU, pomembna družbena zahteva, saj je njihov cilj pravičnejši, bolj zdrav in okolju prijaznejši prehranski sistem, kar je v skladu z evropskim zelenim dogovorom;

49. poudarja, da se število oprasovalcev po vsej Evropi zmanjšuje, in da je treba čebele in oprasovalce nujno zaščititi, zlasti s spodbujanjem biotičnega zatiranja škodljivcev ter zmanjšanjem uporabe pesticidov in tveganj v zvezi z njimi; vendar izpostavlja, da je Komisija predstavila zakonodajni predlog z zavezujočimi cilji za zmanjšanje uporabe pesticidov, vključno s prepovedjo njihove uporabe na tako imenovanih občutljivih območjih, ne da bi prej kmetom ponudila cenovno dostopne in učinkovite alternative za zatiranje škodljivcev ali upoštevala vpliv, ki bi ga lahko imelo pomanjkanje orodij za zaščito rastlin pred škodljivimi organizmi na prehransko varnost EU, njeno odvisnost od uvoza iz tretjih držav in sposobnost za ohranjanje ustreznega zdravja rastlin; poudarja, da ta predlog ne upošteva regionalnih posebnosti evropskega kmetijstva in ne vključuje splošne ocene učinka s količinsko opredeljenimi učinki na proizvodnjo hrane, konkurenčnost kmetijstva EU, morebitni vpliv na kmete, odvisnost od uvoza hrane, cene hrane in širjenje škodljivih organizmov; opozarja, da je omejevanje uporabe pesticidov na občutljivih območjih že urejeno v zakonodaji nekaterih držav članic;

50. poudarja, da integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi bistveno prispeva k zmanjšanju odvisnosti od pesticidov, in poziva države članice, naj zagotovijo njegovo dosledno izvajanje; poziva Komisijo, naj kmetom zagotovi finančno in drugo podporo pri prehodu na te prakse;

51. je zaskrbljen zaradi dvomne opredelitve Komisije občutljivih območij in načina uporabe fitofarmaceutskih sredstev na teh območjih, kar lahko v praksi povzroči upad kmetijske proizvodnje in posledično zmanjšanje prihodkov kmetov, srednje- do dolgoročno pa izginotje malih in srednje velikih poljedelskih kmetij, povečanje tveganja za opustitev dejavnosti, povečanje nelojalne konkurence, zvišanje cen hrane in povečanje uvoza iz tretjih držav, kar neposredno vpliva na varnost preskrbe s hrano;

52. poziva Komisijo, naj pospeši izdajanje dovoljenj in prepreči zamude ter s tem zagotovi razpoložljivost dovolj učinkovitih fitofarmaceutskih sredstev, da bi lahko razpolagali z ustreznim naborom orodij proti škodljivim organizmom in boleznim ter zagotovili znanstveno utemeljen in usklajen dostop do fitofarmaceutskih sredstev v vsej EU;

53. poudarja, da bodo zadostna učinkovita fitofarmaceutska sredstva še naprej nepogrešljiva pri varstvu rastlin pred novimi škodljivimi organizmi in boleznimi, da bi preprečili izgube pri pridobivanju hrane; izraža zaskrbljenost, da bi nadaljnje omejitve razpoložljivosti fitofarmaceutskih sredstev ogrozile prizadevanja za celostni pristop integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi;

54. obsoja, da v EU obstajajo dvojni standardi za pesticide, zaradi česar je mogoče nevarne snovi, ki so v EU prepovedane, iz nje izvažati; poziva Komisijo, naj zagotovi vzajemnost v mednarodnih trgovinskih sporazumih, zlasti v zvezi s kmetijstvom in kmetijskimi proizvodi, ter naj vodi z zgleodom, pri čemer naj zagotovi, da se nevarni pesticidi, prepovedani v EU, ne bodo izvažali v partnerske države, prepreči dopuščanje ostankov prepovedanih pesticidov v živilih na trgu EU in okrepi mehanizem izvajanja iz poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju;

Usposabljanje in izmenjava znanja

55. poziva Komisijo, naj upošteva pomen dejavnega vseživljenjskega usposabljanja kmetov in podpore za nove blažilne in kmetijske prakse, s katerimi bi povečali privlačnost kmetijskega sektorja in podeželskih območij; poudarja, da bi lahko bila medsebojna izmenjava in prenos znanj na področjih, kot so upravljanje zemljišč, prilagajanje podnebnim spremembam in njihova blažitev, agroekološke prakse ter pravične in odporne vrednostne verige ključni dejavniki pri spodbujanju bolj trajnostne kmetijsko-živilske proizvodnje, ob hkratnem ohranjanju kmetijske produktivnosti;

Veriga preskrbe s hrano

56. poudarja, da mora Komisija sprejeti dodatne ukrepe za uvedbo bolj trajnostne, pregledne in pravičnejše prehranske verige, in sicer s krepitvijo položaja primarnih proizvajalcev v vsej verigi preskrbe s hrano; poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo učinkovito izvrševanje direktive o nepoštenih trgovinskih praksah in razmislijo o ukrepih za boj proti špekulacijam s hrano; meni, da lahko organizacije proizvajalcev, ki lahko vključujejo tudi zadruga, prispevajo h krepitvi vloge kmetov kot lastnikov podjetij v prehranski verigi, in sicer z dodajanjem vrednosti prek inovativnih ukrepov, ter z optimiziranjem proizvodnih stroškov s pomočjo združevanja storitev in nakupov;

57. poudarja, da je treba v celoti izkoristiti sheme v šolah, da bi prikrajšanim otrokom zagotovili dostop do hrane; poleg tega poudarja, da so programi javnih naročil koristni za spodbujanje javne podpore za nakupe od malih kmetov in lokalnih proizvajalcev pri nabavi hrane za distribucijo, kar bi lahko preprečilo neustrezno prehransko varnost;

Ženske na podeželju

58. poudarja, kako pomembno je odpraviti razlike med spoloma v agroživilskem sektorju z vlaganjem v ženske in spodbujanjem ukrepov za privabljanje več žensk v to panogo; poudarja, da je treba podpirati podjetništvo, zaposlovanje in politično zastopanost žensk; poudarja, da je treba v upravljanje prehranske varnosti vključiti vidik spola in zagotoviti udeležbo žensk v postopkih odločanja o tem;

59. poudarja, da se trajnostnost nanaša na uravnoteženje gospodarskega razvoja, vplivov na okolje in socialne enakosti, vključno s pravičnostjo pa področju spola; poudarja škodljive učinke neustrezne prehranske varnosti na enakost spolov, saj ženske v času lakote običajno zmanjšajo porabo hrane, obenem pa ženske in dekleta predstavljajo kar 60 % vseh podhranjenih oseb; ugotavlja, da 60 % žensk, ki živijo v podsaharski Afriki, dela v kmetijskem sektorju in je zelo ranljivih za posledice podnebnih sprememb z vidika prehranske varnosti in zanesljive preskrbe z vodo;

Strategija za gnojila

60. poudarja, da je sektor gnojil bistven za zagotavljanje prehranske varnosti na svetovni ravni; pozdravlja dejstvo, da je Komisija v svojem sporočilu o zagotavljanju razpoložljivosti in cenovne dostopnosti gnojil (COM(2022)0590) določila strategijo, ki naj bi kmetom pomagala obvladovati izjemno visoke stroške; vendar meni, da sporočilo sicer vsebuje nekaj tehtnih političnih priporočil za srednje- in dolgoročno prihodnost, ne predvideva pa ukrepov za zmanjšanje odvisnosti od vedno dražjih zunanjih vložkov, s katerimi bi določili konkretne ukrepe za ustrezno podporo kmetom v sedanji krizi, kar ima lahko zelo resne posledice za prehransko varnost; v zvezi s tem poudarja pomen prihodnje revizije večletnega finančnega okvira;

61. poziva Komisijo, naj določi dolgoročno vizijo za doseganje strateške avtonomije pri gnojilih, da bi industrijo spodbudila k preusmeritvi k bolj trajnostnim proizvodnim metodam; poudarja, da lahko kmetijske prakse in alternativni viri hranil izboljšajo cikle hranil in zmanjšajo odvisnost od kemičnih gnojil, s čimer bi se zmanjšala odvisnost od uvoza gnojil; v zvezi s tem poudarja, da je treba še naprej podpirati raziskave in inovacije na ravni EU; poudarja, da je treba za zagotovitev dolgoročne proizvodnje hrane čim bolj izkoristiti in razviti vire, ki so na voljo in proizvedeni v EU, kot so organska gnojila;

62. poziva Komisijo, naj zviša mejne vednosti za uporabo dušikovih gnojil iz živalskega gnoja, npr. RENURE (REcovered Nitrogen from manURE; dušik, vnovič pridobljen iz gnoja), ki je digestat iz bioloških odpadkov, in iz drugih učinkovitih in preverjenih virov; poziva Komisijo, naj tačas omogoči začasno odstopanje za kratkoročno znižanje cene gnojil ter si prizadeva za dolgoročni okvir, da bi spodbujala krožno gospodarstvo na kmetijah in zmanjšala odvisnost od virov tretjih držav; poudarja, da bi morali ti dolgoročnejsi ukrepi vključevati pripravo intervencijskih strategij na kmetijah, vključno z dejavniki, povezanimi z načrti za upravljanje hranil, obnovo tal, preciznim kmetovanjem, ekološkim kmetovanjem in uporabo stročnic v shemah kolobarjenja, za to pa bi morala biti predvidena dovolj dolga in pravična prehodna obdobja;

63. priznava, da mora imeti industrija gnojil v EU dostop do surovin, potrebnih za proizvodnjo gnojil v EU, in zagotoviti, da možnosti za letino v EU niso ogrožene;

64. pozdravlja namero Komisije, da glavna hranila, kot sta fosfat in pepelika, pridobiva pri drugih virih, ter poziva k pospešitvi tega postopka, da bi v prihodnje prehiteli pomanjkanje;

Boj proti izgubam hrane in živilskim odpadkom

65. ponovno poudarja, da se približno tretjina vse hrane, proizvedene po vsem svetu, izgubi ali zavrže na neki stopnji verige preskrbe s hrano od vil do vilic; opozarja, da se je izgubam hrane in živilskim odpadkom mogoče izogniti s celostnim pristopom, vključno z ukrepi za uporabo trajnostne embalaže, ki jo je mogoče reciklirati, ter preprečevanjem in obvladovanjem boleznih živali; verjame, da je izgube in odpadke hrane mogoče zmanjšati, če se med drugim z dobrimi higienskimi praksami in izboljšanimi tehnologijami v celotni vrednostni verigi zmanjša prisotnost patogenih organizmov v hrani;

66. poudarja pozitivne učinke, ki jih ima lahko podpiranje lokalne proizvodnje in poraba sezonskih, lokalnih proizvodov iz kratkih in pravih verig preskrbe s hrano na zmanjšanje živilskih odpadkov; v zvezi s tem poudarja pozitivne učinke izobraževanja potrošnikov o tej temi; opozarja, da bi zmanjšanje živilskih odpadkov občutno prispevalo k prehranski varnosti po svetu; zato poziva Unijo, naj spodbuja kampanje za ozaveščanje proizvajalcev in potrošnikov o pomenu preprečevanja vseh vrst živilskih odpadkov ter o njihovih gospodarskih, socialnih in okoljskih posledicah; poziva Komisijo, naj podpre države članice pri izvajanju učinkovitih programov za preprečevanje nastajanja živilskih odpadkov; poudarja, da bi morale države članice izboljšati tudi merjenje živilskih odpadkov in spremljati živilske odpadke v celotni dobavni verigi; poziva zlasti supermarkete, naj nujno obravnavajo vprašanje živilskih odpadkov, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, na primer sodelovanje s projekti lokalnih skupnosti, kot so banke hrane, da bi ublažili lokalno pomanjkanje hrane in neustrezno prehransko varnost;

67. meni, da je nujno uvesti potrebne ukrepe za spremembo ideje o „nepopolnih živilih“, torej tistih, ki ne ustrezajo tržnim standardom glede videza, čeprav to ne vpliva na okus ali prehransko vrednost, ravno tako pa bilo treba spremeniti zakonodajo o rokih trajanja na živilskih oznakah, in sicer uporabno do/porabiti najmanj do;

68. poudarja, da Svetovna organizacija za zdravje živali ocenjuje, da se zaradi bolezni pri rejnih živalih izgubi približno 20 % svetovne proizvodnje hrane, zato je zmanjšanje pogostosti teh bolezni ena od prednostnih nalog, ki jih je treba upoštevati pri prehrani svetovnega prebivalstva;

Biogoriva

69. poziva Komisijo, naj oblikuje smiselno perspektivo za proizvodnjo biogoriv, ki bo upoštevala strategijo EU na področju beljakovin, saj bi ustavitev proizvodnje in s tem odprava beljakovin kot soproizvoda bistveno poslabšali prehransko krizo, namesto da bi jo pomagali ublažiti; poziva EU, naj da prednost proizvodnji hrane pred proizvodnjo biogoriv iz poljščin;

70. poudarja pomembno vlogo kmetov pri proizvodnji energije iz obnovljivih virov v EU in potrebo po odpravi obstoječih omejitev glede lastne porabe, da bi občutno prispevali k razvoju dobrih praks krožnega gospodarstva in proizvodnje čiste energije;

Živina

71. poziva Komisijo, države članice in gospodarske akterje, naj strateško razmislijo o mestu trajnostne živinoreje na vseh evropskih ozemljih, pri čemer naj upoštevajo zlasti njeno vlogo v dušikovem ciklu in dodajanju organskih dodatkov poljščinam, vrednotenju vseh vrst kmetijskih zemljišč ter iskanju raznolike in uravnotežene prehrane; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo zadostna javna sredstva za vse kmetijske sektorje, da bi preprečile negativne učinke, vključno z upadom proizvodnje hrane v EU, ki bi lahko ogrozil prehransko varnost;

72. želi opozoriti na pomen visokokakovostnega sistema za dobrobit živali, kamor sodita tudi prevoz in zakol; pozdravlja načrtovano revizijo zakonodaje EU o dobrobiti živali, vključno s posodobitvijo obstoječe zakonodaje o tem, ter poudarja potrebo po oblikovanju, izvajanju in izvrševanju okrepljene in nove zakonodaje, prilagojene posameznim vrstam, saj je izvajanje in izvrševanje veljavne zakonodaje na splošno premalo učinkovito; poudarja, da je treba upoštevati najnovejši napredek na področju dobrobiti živali in se odzvati na javne, politične in tržne zahteve po višjih standardih na tem področju ter po posodobitvi sistemov reje živali in proizvodnih praks;

Naravni viri

73. poudarja, da lahko bolj trajnostno usmerjeno in učinkovito kmetijstvo, ki ohranja naravne vire, kot so tla, voda in gozdovi, ter izkorišča priložnosti trajnostne bioenergije in trajnostnega biogospodarstva, prispeva k prehranski varnosti; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo okoljsko, gospodarsko in socialno trajnost, ki bo uravnotežila in ustvarjala sinergije pri izvajanju zakonodaje, ki zadeva kmetijski sektor;

74. poziva Komisijo, naj vzpostavi poseben program za podporo državam članicam pri izboljšanju upravljanja voda v kmetijstvu, varčevanja z vodo in zmogljivosti za shranjevanje vode z dokončanjem, posodobitvijo in optimizacijo obstoječih namakalnih objektov ter spodbujanjem nove infrastrukture, pri tem pa upošteva veljavna okoljska pravila in prispeva k izboljšanju zmogljivosti shranjevanja talne vode, s čimer se bo izboljšala odpornosti sistema kmetijske proizvodnje in zagotovila oskrba z vodo; poziva Komisijo, naj podpre razvoj, shranjevanje in uporabo očiščene odpadne vode za kmetijstvo; poziva k pospešenemu izvajanju kohezijske politike in posebnih ukrepov za razvoj infrastrukture za boj proti hudim sušam v Evropi;

75. poudarja, da so konflikti, podnebna kriza in kriza biotske raznovrstnosti ter pandemija povzročili preobrat v boju proti lakoti v svetu, ki se je prej zmanjševala, zdaj pa zaradi lakote trpi približno 10 % svetovnega prebivalstva; poudarja, da si je treba še naprej prizadevati za obnovo in ohranitev ukrajinskega izvoza žita, kar bi moralo zmanjšati pritisk na svetovnem jugu; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj okrepi svoja prizadevanja v okviru diplomacije na področju hrane, pri čemer je treba med drugim upoštevati, da je Unija danes ena največjih svetovnih proizvajalk pšenice in da lahko zaradi pomanjkanja hrane na globalnem jugu te tretje države postanejo bolj dojemljive za vpliv avtoritarnih režimov;

76. poudarja, da inovativne digitalne tehnologije ne bi smele ustvarjati novih zakoreninjenih odvisnosti niti ne bi smele krepiti koncentracije kmetij, ampak bi morale biti na voljo in dostopne malim kmetom;

77. meni, da imajo majhni obrati za proizvodnjo energije na kmetijah ogromen potencial za proizvodnjo energije na podeželju in za povečanje krožnosti na kmetijah s preoblikovanjem njihovih tokov odpadkov in ostankov, med drugim gnoja, v toploto in električno energijo; poudarja, da bi bilo treba za prehod na krožne kmetije odpraviti vse ovire, da bi kmete spodbudili k vlaganju v te tehnologije krožnih kmetij, kot so majhni obrati za proizvodnjo bioplina; poziva Komisijo, naj podpre uvajanje teh inovativnih sistemov; poudarja, da je treba uporabiti ostanke tega procesa, na primer Renure (dušik, pridobljen iz gnoja), ki bi ga bilo mogoče kategorizirati in uporabljati kot kemično gnojilo;

78. meni, da bi lahko k prehranski varnosti prispevali tudi projekti, ki se financirajo v okviru novega poglavja REPower, in spodbuja izvajanje projektov, ki so koristni tako za energetske kot za kmetijski sektor;

79. poudarja, da je treba še naprej podpirati upravljanje ponudbe s podporo organizacijam proizvajalcev in medpanožnim organizacijam;

80. poudarja, da evropski kmetje izpolnjujejo najstrožje proizvodne zahteve na svetu, in še, da politike ne smejo povzročiti selitve proizvodnje ali neenakih konkurenčnih pogojev;

Skupna kmetijska politika in prihodnost kmetov

81. ponovno poudarja, da mora skupna kmetijska politika še naprej zagotavljati prehransko varnost, pa tudi izboljšati odziv na nove družbene zahteve po trajnostni hrani in bolj zdravi prehrani; poudarja, da je pomembno zagotoviti, da imajo kmetje predvidljiv vir dohodka in da se lahko preživljajo s svojo dejavnostjo; pri tem poziva Komisijo, naj podpre proračun skupne kmetijske politike v večletnem finančnem okviru, da bi zagotovili prehransko varnost in zeleni prehod prek zagotavljanja potrebnih vzvodov za naložbe;

82. poziva Komisijo in države članice, naj se borijo proti upadanju števila kmetij na podeželju, in poudarja, da se je treba osredotočiti na podporo nadaljevanju kmetijstva in inovacijam; poudarja, da male kmetije prispevajo k trajnostni prehranski neodvisnosti in varnosti v EU, zlasti v lokalnih prehranskih sistemih, ter poudarja, da je treba zagotoviti, da so mali proizvajalci ustrezno vključeni v postopke odločanja, kadar so prizadeti;

83. poziva Komisijo, naj pri pripravi sporočila o prihodnji skupni kmetijski politiki razmisli o tem, da bi ta postala politika, ki bo na usklajen način vključevala proizvodnjo hrane in varnost hrane, hkrati pa zagotovila njeno skladnost s trgovinsko, okoljsko ter humanitarno in mednarodno razvojno politiko;

84. pozdravlja in podpira pripombe komisarja za kmetijstvo, ki je dejal, da sedanji proračun skupne kmetijske politike, ki znaša manj kot 0,4 % BDP EU, ne zadostuje za zanesljivo preskrbo s hrano, zato bi ga bilo treba najpozneje z naslednjim večletnim finančnim okvirom občutno povečati; poziva, naj se kmetijski krizni rezervi poleg tekočih sredstev za skupno kmetijsko politiko od leta 2023 namenijo dodatna sredstva in naj se krizna rezerva, če bo uporabljena, ne dopolni s sredstvi, ki bi bila pridobljena s proračunsko disciplino, saj bi to pomenilo, da bi se kmetom plačala sredstva EU za obvladovanje krize, hkrati pa bi jih morali na drugih mestih (neposredna plačila) vrniti nazaj;

85. poudarja, da je treba določiti prožnejši način izvajanja zahtev skupne kmetijske politike, med drugim z vključitvijo in zvišanjem ravni predplačil proizvajalcem;

86. poudarja, da mora evropska pomoč čim prej doseči najranljivejše prebivalstvo in se prilagoditi večdimenzionalnim krizam ter da je treba okrepiti humanitarni pristop; poudarja, da je Komisija leta 2022 za humanitarno pomoč v hrani namenila več kot 900 milijonov EUR, kar je 60 % več kot leta 2021 in skoraj 80 % več kot leta 2020;

87. poziva EU, naj zagotovi kontinuiteto med humanitarno pomočjo, razvojnim sodelovanjem in mirovnimi ukrepi, da bi odpravila globoko zakoreninjene vzroke za neustrezno prehransko varnost in obravnavala pomanjkljivosti prehranskih sistemov v državah v razvoju v skladu s pristopom povezanosti;

Odporni in raznoliki ekosistemi kot gonilo prehranske varnosti

88. ugotavlja, da postaja vpliv podnebnih sprememb na kmetijsko proizvodnjo vse bolj očiten, saj vse pogostejše suše, poplave in druge ekstremne vremenske razmere negativno vplivajo na pridelek in donos kmetov;

89. opozarja, da degradacija biotske raznovrstnosti, zlasti medonosnih vrst, prispeva k slabšemu kmetijskemu donosu in s tem ogroža našo prehransko varnost; poudarja, da se kmetijstvo zanaša na odporne ekosisteme, zlasti funkcionalne ekosisteme tal, ter zadostne populacije opraševalcev in plenilcev škodljivcev; poudarja, da bo povečanje odpornosti evropske kmetijske industrije na podnebne spremembe kmetijskemu sektorju omogočilo, da ostane konkurenčen na svetovnem trgu, kar bo zagotovilo delovna mesta in gospodarsko rast;

90. pozdravlja celovito analizo Komisije o dejavnikih prehranske varnosti; poudarja njene ugotovitve o nujnosti prehoda na trajnostni prehranski sistem, ki bo lahko zagotovil kratko- in dolgoročno prehransko varnost;

Mednarodna razsežnost prehranske varnosti

91. poudarja, da je treba trgovinsko politiko EU nujno uskladiti z evropskimi standardi za trajnostno hrano, da ne bo ovirala konkurenčnosti EU; ugotavlja, da ima EU pomembno vlogo v svetovni trgovini s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, zato je bistveno, da je tudi njena trgovinska politika usklajena z evropskimi cilji na področju trajnosti;

92. poziva, naj se v dvo- in večstranskih trgovinskih pogajanjih in sporazumih hrani in kmetijskim proizvodom nameni posebno poglavje in naj se hrana in kmetijski proizvodi na njih ne obravnavajo zgolj kot pogajalska sredstva; izraža zaskrbljenost zaradi vpliva, ki ga je imelo povečanje števila sporazumov o prosti trgovini brez močnih določb o trajnostnosti na evropski kmetijski sektor, ki se pogosto sooča z nelojalno konkurenco proizvajalcev iz tretjih držav, za katere velja veliko manj stroga zakonodaja; poleg tega poziva k večji vzajemnosti proizvodnih standardov med evropskimi proizvajalci in proizvajalci iz tretjih držav;

93. poudarja, da je zanesljiva preskrba s hrano zahtevna in večplastna tema, ki potrebuje usklajen in celosten pristop, ki upošteva sedanje izzive z različnih vidikov: gospodarskega, trgovinskega, okoljskega in regionalnega kot tudi z vidika mednarodnega razvoja;

94. poudarja, da je EU odgovorna ne le, da zagotavlja preskrbo s hrano zase, temveč tudi, da prispeva k boju proti lakoti v drugih prikrajšanih delih sveta; poudarja, da bi morala Unija podpreti partnerske države pri določanju visokih okoljskih standardov ter jim po potrebi pomagati in jih usmerjati pri tem prehodu; poudarja, da je treba ustrezno upoštevati partnerje iz držav v razvoju in držav, v katerih so razmere na področju prehranske varnosti negotove, za katere bi lahko bila potrebna posebna in diferencirana obravnava;

95. meni, da bi morala Unija kot pomemben svetovni igralec v kmetijsko-živilskem sektorju srednje- in dolgoročno zagovarjati strožja svetovna merila za trajnostnost ter z mednarodnimi partnerji sodelovati pri pripravi referenčnih vrednosti in mednarodnih standardov za trajnostne prehranske sisteme v skladu s pravili Svetovne trgovinske organizacije;

96. poudarja, da je treba močno povečati humanitarno in razvojno financiranje ter druge ukrepe za boj proti lakoti in slabi prehranjenosti v Evropi in zunaj nje, da bi ustrezno obravnavali svetovno krizo prehranske varnosti, ki jo je vojna v Ukrajini še zaostрила;

97. poudarja, da bi morala Komisija skupaj s partnerskimi državami razviti resnično celovito strategijo, da bi spodbudila razvoj, krepitev in povečanje lokalnih zmogljivosti za proizvodnjo hrane ter zmanjšala ranljivosti, povezane z mednarodno odvisnostjo, zlasti od gnojil in žit, hkrati pa okrepila lokalne in regionalne trge z infrastrukturnimi programi, kot so tržna infrastruktura, hladilni sistemi in ceste, pa tudi spletne kmetijske tržnice, da bi zlasti v okviru pobude Global Gateway povečala odpornost malih kmetov;

98. obžaluje finančne špekulacije s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, ki povečujejo nestanovitnost cen in napihujejo veleprodajne cene; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da finančne špekulacije z živilskimi proizvodi še zlasti prizadenejo države v razvoju in najranljivejše prebivalstvo, zlasti v vojni; poziva Komisijo in Evropski organ za vrednostne papirje in trge, naj ocenita vlogo in obseg špekulacij pri določanju cen primarnih proizvodov;

99. poudarja, da so pregledni statistični podatki javnih in zasebnih deležnikov o zalogah žita bistvenega pomena; poziva Komisijo, države članice in nosilce živilske dejavnosti, naj povečajo svoja prizadevanja za krepitev pravil o preglednosti svetovnih cen kmetijskih proizvodov in zalog, zlasti s krepitvijo in razširitvijo informacijskega sistema za kmetijske trge;

100. opozarja, da so države v razvoju najbolj izpostavljene naraščajočim svetovnim cenam hrane in kmetijskih proizvodov, ki ogrožajo cenovno dostopnost hrane; poziva Komisijo in države članice, naj si prizadevajo za predlog FAO za vzpostavitev instrumenta za financiranje uvoza hrane, da bi državam z nizkimi dohodki, ki so najbolj odvisne od uvoza hrane, omogočili dostop do svetovnih trgov hrane; poudarja še, da je treba oblikovati trgovinska pravila, tudi tiste, ki spadajo v pristojnost STO, da bi državam z nizkimi dohodki pomagali vzpostaviti močnejše lokalne prehranske sisteme;

101. poudarja, da je treba nameniti večjo pozornost ukrepom na področju kmetijstva, da se zaščiti pravice držav v razvoju do prehranske neodvisnosti in poveča njihova prehranska varnost, pa tudi da se okrepijo njihove zmogljivosti za zadovoljitev prehranskih potreb prebivalstva; poziva Komisijo, naj sprejme bolj sistematičen pristop k opredelitvi in oceni učinka politik EU v zvezi s cilji skladnosti politik za razvoj;

102. pozdravlja zavezo EU in njenih držav članic, da bodo v obdobju 2021–2024 namenile skoraj 8 milijard EUR humanitarne in razvojne pomoči za svetovno prehransko varnost, vključno z dodatnimi 600 milijoni EUR za pomoč članicam Organizacije afriških, karibskih in pacifiških držav pri odpravljanju posledic ruske invazije na Ukrajino; poziva Komisijo, naj Parlamentu do leta 2024 vsako leto poroča o ciljih, ukrepih in rezultatih te zaveze;

103. poziva Evropsko unijo in njene države članice, naj okrepijo razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in pomoč v hrani, povečajo osnovne prehranske storitve in sprejmejo zadostne kratko- in dolgoročne ukrepe v najbolj ranljivih državah in regijah, zlasti v 19 „žariščih lakote“, ki sta jih opredelila FAO in WFP in ki še vedno trpijo zaradi pomanjkanja humanitarnih finančnih sredstev, da bi odpravili lakoto slabo prehranjenost;

104. poziva Komisijo, države članice in evropske institucije za financiranje razvoja, naj ustvarijo sinergije med instrumentom NDICI – Globalna Evropa in novo strategijo Global Gateway z uporabo pristopa Ekipe Evropa, da bi uskladili naložbe v prehransko varnost v partnerskih državah; poziva Komisijo, naj v postopku vmesnega pregleda instrumenta NDICI – Globalna Evropa natančno preuči zneske in projekte, povezane s prehransko varnostjo v partnerskih državah, ter v celoti oceni učinkovitost podprtih ukrepov;

105. pozdravlja uvedbo več večstranskih pobud za prehransko varnost; vendar poziva Komisijo in države članice, naj imajo vodilno vlogo pri usklajevanju različnih pobud, da bi zagotovili učinkovito mednarodno zavezo svetovni prehranski varnosti; poziva EU in njene države članice, naj podprejo vzpostavitev mednarodnega mehanizma za pripravljenost in odzivanje na prehranske krize pod okriljem FAO in WFP, da bi opredelili tveganja in ranljivosti, zlasti v ključni prehranski infrastrukturi in dobavnih verigah, ter izboljšali usklajevanje odzivov v primeru krize; poleg tega podpira razvoj strateških zalog hrane, saj imajo lahko zaloge vlogo pri blaženju posledic prehranskih kriz; poziva, naj se okrepi vloga svetovne mreže za boj proti prehranskim krizam;

106. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo znaten del 30-odstotnega deleža sredstev iz instrumenta NDICI – Globalna Evropa, namenjenega boju proti podnebnim spremembam, dodeljen projektom, ki izboljšujejo odpornost kmetijstva na podnebne spremembe in prilagajanje nanje, vključno s stabilizacijo pobočij, melioracijo zemljišč, pogozdovanjem, namakanjem, upravljanjem prispevnih območij in podporo prizadevanjem za izobraževanje na tem področju; vztraja, da morajo biti te naložbe v skladu z Agendo 2030, Pariškim podnebnim sporazumom in Konvencijo o biološki raznovrstnosti ter upoštevati prostovoljne smernice FAO in Odbora za svetovno prehransko varnost za odgovorno upravljanje zemljiške posesti, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti ter načela FAO in Odbora za svetovno prehransko varnost za odgovorne naložbe v kmetijstvo in prehranske sisteme;

107. ugotavlja, da po podatkih FAO ženske predstavljajo 43 % svetovne delovne sile v kmetijstvu in imajo izjemno pomembno vlogo na podeželju, kljub temu pa se soočajo s precejšnjo diskriminacijo v primeru lastništva zemlje in živine, enakega plačila, sodelovanja v organih odločanja ter dostopa do posojil in finančnih storitev; poudarja, da so otroci in ženske v okoliščinah neustrezne prehranske varnosti najbolj ranljivi;

108. poudarja, da so se v zadnjih letih razlike med spoloma na področju neustrezne prehranske varnosti na svetovni ravni povečale, predvsem zaradi razširjene neenakosti med spoloma in diskriminacije v zadevnih državah; zato poziva k sprejetju ukrepov za podporo enakosti spolov v kmetijskem sektorju in poudarja, da je zagotavljanje zanesljive preskrbe s hrano eden od načinov za zmanjšanje neenakosti med ženskami in moškimi; poziva Komisijo ter lokalne in regionalne oblasti v partnerskih državah, naj zagotovijo, da bodo ženske, med drugim tudi organizacije žensk, sodelovale pri opredelitvi programov in izvajanju projektov ter v postopkih odločanja za preprečevanje neustrezne prehranske varnosti;

109. poudarja, da je ustvarjanje vzdržnih delovnih mest v kmetijstvu ključnega pomena za dolgoročno vzdržnost tega sektorja na svetovni ravni; opozarja, da naložbe v sektor malih kmetov prinašajo najboljše donose v smislu zmanjševanja revščine in rasti, in povečujejo dohodke malih kmetov, zlasti malih kmetov;

110. poziva Komisijo, naj pripravi politiko, ki bo na usklajen način vključevala proizvodnjo hrane in varnost hrane, hkrati pa zagotovila njeno skladnost s trgovinsko, okoljsko ter humanitarno in mednarodno razvojno politiko;

o

o o

111. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.